

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 1Csp/33/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620200751
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Keselicová
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2020:8620200751.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník, sudkyňa JUDr. Jana Keselicová, v právnej veci žalobkyne H. O., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX B. XXX, občan SR, zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 479,20 eura, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi sumu 1 479,20 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na súde dňa 6.5.2020 domáhala zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1 479,20 eura.

2. Svoju žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník, pod sp. zn. 5Csp/14/2018 o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná v oboch uplatňovaných nárokoch, rozsudkom Okresného súdu Svidník, pod sp. zn. 5Csp/14/2018, zo dňa 31.5.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 27.6.2019.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

„5. Na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXX (ďalej len „Zmluva o úvere“) zo dňa 22.2.2006 bol žalobkyňi ako dlžníkovi poskytnutý úver vo výške 14.000,- Sk (464,71 eura), za poplatok vo výške 13.360,- Sk (443,47 eura) s tým, že celkovú sumu vo výške 27.360,- Sk (908,19 eura) žalobkyňa žalovanému zaplatí v 12 splátkach po 2 280,- Sk (75,68 eura).

6. Zo strany žalobkyne ako dlžníka bola žalovanému ako veriteľovi na vrátenie úveru zaplataená suma spolu vo výške 1 643,91 eura.

-2- 1Csp/33/2020

7. Zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobkyňou ako dlžníkom a spotrebiteľom, a žalovaným ako veriteľom a dodávateľom, je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou.

8. Podľa bodu 13. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú uvedené na zadnej strane Zmluvy o úvere: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v splátkach/e tak, ako je to uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“

9. Podľa Zmluvy o úvere tak poplatok vo výške 13.360,- Sk (443,47 eura) z dvoch tretín predstavuje náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

10. Žalovaný však žalobkyni neposkytol žiadne reálne plnenie za takýto poplatok. Takáto podmienka ako súčasť formulára Všeobecných podmienok poskytnutia úveru nebola individuálne dojednaná a odplata svojou výškou, na jednej strane a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia, na strane druhej, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech dlžníka ako spotrebiteľa, preto podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje neprijateľnú podmienku.

20. Zmluva o úvere neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. a), e) a g) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom Zmluva o úvere predovšetkým neobsahuje náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, preto je predmetný spotrebiteľský úver bezúročný a bez poplatkov.

21. Na základe Zmluvy o úvere poskytol žalovaný ako veriteľ žalobkyni ako dlžníkovi na úver sumu vo výške 464,71 eura. Žalobkyňa doposiaľ na vrátenie úveru zaplatila žalovanému sumu vo výške 1643,91 eura.“

Ako spotrebiteľka si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v základnom konaní.

Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu.

V danom prípade treba zdôrazniť, že žalovaný nielenže v zmluve o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 22.2.2006 používal neprijateľné zmluvné podmienky, ale tiež aj konal spôsobom, ktorý je možné považovať za nekalé obchodné praktiky a v rozpore s dobrými mravmi, v snahe obohatiť sa o sumu 1 179,20 eura, čiže zo strany žalovaného sa jednalo o viacnásobné porušenie práva. Keďže je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, primerané finančné zadosťučinenie preto požaduje vo výške 1 479,20 eura, pričom nárok ako ho požaduje, zohľadňuje skutočnosť, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil o sumu 1 179,20 eura a za neprijateľnú zmluvnú podmienku požaduje 300 eur.

Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je definovaná rozsudkom v základnej veci, t. j. rozsudkom Okresného súdu Svidník sp. zn. 5Csp/14/2018, zo dňa 31.5.2019 a jeho odôvodnením, ktorý je hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadosťučinenie a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v základnej veci, nie je možné v konaní o primerané finančné zadosťučinenia ani rozširovať ani zužovať.

3. Okresný súd Svidník v predmetnej veci vydal platobný rozkaz, č. k. 1Csp/33/2020 zo dňa 15. mája 2020.

-3- 1Csp/33/2020

4. Žalovaný dňa 11.6.2020 podal odpor voči platobnému rozkazu, ktorý odôvodnil tým, že predmetné rozhodnutie súdu, ktoré uvádza žalobca majú dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Žalovaný považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu prípadne priznanú náhradu finančného zadosťučinenia za neprimerane prísnu a založenú na svojvoľnom a arbitrárnom výklade práva. V tomto kontexte je dôležitý gramatický výklad slova „primerane“. Krátky slovník slovenského jazyka (štvrté, doplnené a upravené vydanie. Redigovali: J. Kačala - M. Pisárčiková - M. Považaj. Bratislava: Veda 2003) príslovku primerane spája so slovom vhodné. Takisto synonymický slovník slovenčiny (tretie, nezmenené vydanie, Veda 2004) spája slovo primerane s významom vhodné, vyhovujúc požiadavkám, spĺňajúc požiadavky, náležitým spôsobom. Slovník slovenského jazyka z rokov 1959-1968 (hlavný redaktor dr. Štefan Peciar, CSc. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 1959 - 1968) vykladal pojem prídavného mena „primeraný“ ako hodiaci sa do nejakých okolností, do istého prostredia; vhodný, príhodný, náležitý. Ako bolo uvedené vyššie priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Porušenie práva by nebolo možné napraviť inak napríklad v tom prípade, ak by Žalobcovu právo na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo premlčané. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany nie len jeho deklaráciu. Žalobca má za to, že opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na prechádzajúce konanie neprimerane prísne. Žalovaný je ďalej toho názoru, že Žalobcovi žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez

akéhokoľvek právneho dôvodu. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Priznanie žalobkyne požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak.

Žalobca bol vo svojich konaniach úspešný, a preto už raz došlo k náprave porušeného práva. Žalovaný si na tomto mieste dovoľuje úctivo požiadať príslušný súd, aby pri posudzovaní Žalobcom uplatneného práva posudzoval konkrétne okolnosti týkajúce sa vzťahu Žalobcu a Žalovaného a pri rozhodovaní vzal do úvahy aj konanie Žalobcu, ktorý sa domáha vydania finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sám konal v rámci kontraktáčného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom Zmluvy, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Žalobca svojim podpisom na Zmluve ďalej prehlásil, že si Zmluvu prečítal, že ju uzatvoril vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok. Žalobca mal možnosť si Zmluvu pred jej podpisom prečítať. Žalovaný teda poskytol Žalobcovi úver v dobrej viere, že sú mu známe zmluvné dojednania. Za spornú považuje Žalovaný aj výšku požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia. Žalobca nijako relevantne neodôvodnil výšku požadovaného finančného zadosťučinenia (odhadom určené), ktoré určite nie je primerané a čo teda považuje za primeranosť. Ust. § 3 ods. 5 ZoS je zákonným ustanovením s relatívne vágnou hypotézou. Predpoklady priznania finančného zadosťučinenia sú nasledujúce:

- porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej ZoS a osobitnými predpismi,
  - úspešné uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti,
- 4- 1Csp/33/2020

- primeranosť zadosťučinenia,
- zodpovedná osoba.

Všetky vyššie uvedené predpoklady priznania finančného zadosťučinenia musia byť naplnené kumulatívne, t. j. nepostačuje naplnenie len niektorých z nich, ale musia byť naplnené všetky súčasne. Vágnosť pojmu „primeranosť“ umožňuje subjektívny výklad a v praxi spôsobuje aplikačné problémy. V zákone nie je bližšie konkretizované podľa akých kritérií sa má posudzovať, či je priznanie finančného zadosťučinenia primerané. Účelom predmetného ustanovenia je často deklarovaná generálna prevencia, ponímaná najčastejšie ako prostriedok zamedzenia zneužívania silnejšieho postavenia dodávateľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu.

Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z existujúceho záväzkovo - právneho vzťahu. Dodávateľ spotrebiteľa (v danom prípade Žalovaný Žalobcu) nijakým spôsobom nenútil vstúpiť do záväzkovo - právneho vzťahu a vo väčšine prípadov mu umožní sa so zmluvnými dojednaniami oboznámiť. Skutočnosť, že spotrebiteľ (Žalobca) neprejavuje absolútne žiaden záujem oboznámiť sa so zmluvnými ustanoveniami a pochopiť ich obsah nemôže byť automaticky na ujmu dodávateľa. Primerané finančné zadosťučinenie ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry nesleduje reparačnú funkciu, tak ako je to v prípade náhrady škody. „Přiměřené zadosťučinění je chápáno jako nástroj k odstránění újmy nemateriálního charakteru, tedy nikoliv jako náhrada za způsobenou materiální škodu.“ K tomuto Najvyšší soud České republiky uviedol: „Právní praxe i teorie jsou zajedno v tom, že nárok na přiměřené zadosťučinění je nárokem, jímž se reparuje újma nemateriální povahy. Tento aspekt vyvěrá již z podstaty tohoto nároku, který se označuje jako zadosťučinění neboli satisfakce, aby se již v názvu zdůraznila jeho imateriální povaha.“ Primerané finančné zadosťučinenie má nesporne sankčnú funkciu a jeho cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti (v zmysle generálnej prevencie). Sankčná funkcia primeraného finančného zadosťučinenia teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej funkcie, teda funkciu preventívnu. Nemožno však opomenúť, že práve inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. Preventívna funkcia primeraného finančného zadosťučinenia má pôsobiť naprieč existujúcich spotrebiteľských pracovných vzťahov, t. j. má pôsobiť aj na dodávateľa ale aj na spotrebiteľa. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému subjektu, t. j. aj subjektu spravajúcemu sa ľahostajne v žiadnom prípade nemožno chápať ako pozitívne preventívne pôsobenie. Práve naopak, takýto postup v aplikačnej praxi súdov by mal za následok ľahostajnosť každého

spotrebiteľa, ktorý dôverujúc bezhraničnej ochrane súdov, bude vstupovať do akéhokoľvek právneho vzťahu bez toho, aby sa spoliehal aj na vlastný úsudok. V prípade, ak bola spotrebiteľovi skutočne spôsobená ujma sa do popredia dostáva kompenzačná funkcia (restitutio in integrum), t. j. navrátenia do predošlého stavu. V danom prípade bolo Žalobcovi priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda nie je čo kompenzovať. Žalobca považuje finančné zadostiučinenie, uplatnené Žalobcom (vo výške 1 479,20 EUR) za poskytujúce ochranu a ospravedlňujúce ľahostajnosť Žalobcu. Takto priznané finančné zadostiučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o niekoľkonásobné uplatnenie a priznanie sumy bezdôvodného obohatenia. Určenie konkrétnej výšky je síce vo výlučnej

-5- 1Csp/33/2020

kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritériá stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznať výšku finančného zadostiučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. Vo vnútroštátnom prostredí môže byť teda vytvorený a aplikovaný vlastný model sankcionovania tak, aby bola možná náprava súladná s právnym poriadkom. Žalovaný preto poukazuje na nasledovné rozhodnutie: „Právni praxe i právni teorie jsou zajedno v tom, že nárok na přiměřené zadostiučinění je nárokem, jímž se reparuje újma nemateriální povahy. Tento aspekt vyvěrá již z podstaty tohoto nároku, který se označuje jako zadostiučinění neboli satisfakce, aby se již v názvu zdůraznila jeho imateriální povaha. Ve formě zadostiučinění, jako prostředku satisfakčního, není možno proto brát ohled na prvky, které mají materiální povahu, poněvadž materiální reparaci tento právní prostředek ochrany proti nekalé soutěži neslouží. Nárok na přiměřené zadostiučinění je dále nárokem, který má převážně, popř. výlučně objektivní charakter. Dovojuje se, že je nárokem „objektivním, který není vázán na naplnění jakýchkoli subjektivních podmínek“ (Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol.: Obchodní zákoník, komentář, 7. vydání, C. H. Beck 2002, str. 148). V rozsudku ze dne 25. 3. 1998 sp. zn. I. Odon 45/97 Nejvyšší soud dovodil, že „přiměřenost výše peněžního zadostiučinění musí být posuzována jak z objektivních, tak subjektivních hledisek“ (srov. též Faldyna, F. a kol. - autor příslušné části Hajn, P.: Obchodní zákoník s komentářem, I. díl, Codex 2000, str. 143.) V každém případě jsou subjektivní momenty z hlediska výše přiměřeného zadostiučinění pouze momenty doplňkovými.“ (Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Odo 652/2001, zo dňa 18.09.2002). „Výše soudem přiznaného zadostiučinění musí odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují a významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy, bude-li též soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Neshledá-li soud takový případ, který by se v podstatných znacích shodoval s projednávanou věcí, je třeba provést srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy. Soud přitom neopomene uvést podstatné společné a rozdílné znaky a v odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlit, jakým způsobem se tyto společné a rozdílné znaky promítly do výše stanoveného zadostiučinění, tj. z jakého důvodu je přiznané zadostiučinění přiměřené ve srovnání s jiným zadostiučiněním přiznaným z jiného právního důvodu. Nebude-li možné postupovat ani podle jiného případu náhrady nemajetkové újmy, je třeba stanovit přiměřené zadostiučinění v takové výši, která bude odpovídat ekonomické realitě České republiky a tomu, co by obecně bylo vnímáno jako spravedlivé (např. s ohledem na cenovou úroveň nebo výši průměrné mzdy).“ (Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30 Cdo 1747/2014).

Ako ale špecifikoval Najvyšší súd Českej republiky nebezpečie vzniku ujmy musí byť reálne, nie vyšpekulované a zároveň rozsah tejto ujmy by nemal byť zanedbateľný. (Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32 Cdo 139/2008 zo dňa 29.04.2008). Konanie Žalobcu formou podania žaloby na priznanie finančného zadostiučinenia nie je adekvátne okolnostiam, nakoľko Žalobca mal možnosť brániť sa už v počiatočnom kontraktčnom postupe a napriek tomu bol absolútne ľahostajný. Žalobca sa teda mohol brániť primerane aj iným spôsobom, než zľahčováním svojho neobozretného a ľahostajného konania. Vo vzťahu k zisťovaniu skutkového stavu je výstižným české rozhodnutie (C. H. Beck č. C 201/2001) , citované takmer vo všetkých slovenských komentároch k Občianskemu súdному poriadku: „Je- li ke správnému rozhodnutí o věci samé zapotřebí podstatných (pro rozhodnutí zásadně významných) skutkových zjištění, která neučinil soud prvního stupně, popřípadě která tento soud učinil, ale vzhledem k nesprávnému právnímu názoru, který zaujal, na nich své rozhodnutí nezáložil, nejsou podmínky ani pro

potvrzení, ani pro změnu rozhodnutí soudu prvního stupně; odvolací soud proto rozhodnutí zruší a věc vrátí soudu prvního stupně k dalšímu řízení.“

5. Podľa § 267 ods. 3 CSP, ak čo len jeden zo žalovaných podá včas odpor s vecným odôvodnením, súd zruší platobný rozkaz v celom rozsahu a nariadi pojednávanie. To neplatí, ak ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>.

6. Uznesením č. k. 1Csp/33/2020-38 zo dňa 26. novembra 2020 súd zrušil platobný rozkaz.

7. Predmetom konania bolo zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 479,20 eura.

8. Na pojednávaní dňa 30.11.2020 zástupca žalobkyne zotrval na podanej žalobe v celom rozsahu a navrhol žalobe vyhovieť. Žalovaný súhlasil, aby sa súdne konanie uskutočnilo v jeho neprítomnosti.

9. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav veci.

10. Z rozsudku Okresného súdu Svidník, sp. zn. 5Csp/14/2018 zo dňa 31.5.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.6.2019, súd zistil, že žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1 179,20 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 11.5.2018 do zaplatenia. Ďalej súd určil, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 22.2.2006, uvedená v bode 13. Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v znení: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v splátkach/e tak, ako je to uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“, je neprijateľná.

11. Z odôvodnenia rozsudku súd zistil, že na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXX (ďalej len „Zmluva o úvere“) zo dňa 22.2.2006 bol žalobkyni ako dlžníkovi poskytnutý úver vo výške 14.000,- Sk (464,71 eura), za poplatok vo výške 13.360,- Sk (443,47 eura) s tým, že celkovú sumu vo výške 27.360,- Sk (908,19 eura) žalobkyňa žalovanému zaplatí v 12 splátkach po 2 280,- Sk (75,68 eura) bod 5 odôvodnenia). Zo strany žalobkyne ako dlžníka bola žalovanému ako veriteľovi na vrátenie úveru zaplatená suma spolu vo výške 1 643,91 eura (bod 6 odôvodnenia). Zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobkyňou ako dlžníkom a spotrebiteľom, a žalovaným ako veriteľom a dodávateľom, je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou (bod 7 odôvodnenia). Podľa bodu 13. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú uvedené na zadnej strane Zmluvy o úvere: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v splátkach/e tak, ako je to uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou“ (bod 8 odôvodnenia). Podľa Zmluvy o úvere tak poplatok vo výške 13.360,- Sk (443,47 eura) z dvoch tretín predstavuje náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou (bod 9

-7- 1Csp/33/2020

odôvodnenia) Žalovaný však žalobkyni neposkytol žiadne reálne plnenie za takýto poplatok. Takáto podmienka ako súčasť formulára Všeobecných podmienok poskytnutia úveru nebola individuálne dojednaná a odplata svojou výškou, na jednej strane a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia, na strane druhej, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech dlžníka ako spotrebiteľa, preto podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje neprijateľnú podmienku (bod 10 odôvodnenia). Zo Zmluvy o úvere tiež nie je možné zistiť o aké administratívne náklady, akú administratívu, resp. aké plnenie v rámci administratívy, sa skutočne jedná. Poplatok z predmetného úveru predstavuje až 95,57 %-né navýšenie (bod 11 odôvodnenia). Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa, spočíva v tom, že si žalovaný nárokuje poplatok za úkony (služby), ktoré nie sú spotrebiteľom vopred známe, ani len svojím obsahom. Výška tohto poplatku prevyšuje sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť ako úrok a navyše, nie je ničím odôvodnené, ako bola výška poplatku určená - aj súdu je však z vlastnej činnosti známa skutočnosť, že tento poplatok sa určuje v závislosti od výšky poskytnutého úveru, avšak nevedno prečo je tomu tak. Nie je tak

jasné, z akých dôvodov žiada žalovaný vyšší poplatok od spotrebiteľa, ktorému požičiava vyššiu sumu, ako od spotrebiteľa, ktorému požičiava menej a teda ako súvisí výška požičanej sumy s výškou administratívneho poplatku (bod 12 odôvodnenia). Preto vo veci bolo potrebné rozhodnúť ako je vyššie uvedené.“

12. V základnom konaní súd priznal spotrebiteľke vrátenie bezdôvodného obohatenia vo výške 1 179,20 eura s príslušenstvom, pretože poskytnutý spotrebiteľský úver považoval za bez úročný a bez poplatkov z dôvodu, že zmluva o úvere neobsahovala náležitosti podľa § 4 ods.2 písm. a),e) a g) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súčasne súd určil, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 22.2.2006, uvedená v bode 13. Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v znení: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v splátkach/e tak, ako je to uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“, je neprijateľná.

13. Na pojednávaní konanom dňa 30.11.2020 žalobkyňa uviedla, že bola obťažovaná opakovanými výzvami na zaplatenie dlhu. To bolo ešte v čase pred základným konaním. Dokonca bola vedená exekúcia, boli jej vykonávané zrážky zo mzdy. Bolo na ňu podané aj trestné oznámenie, musela chodiť vypovedať na kriminálku. Trestné oznámenie uzatvorila polícia ako nedôvodné.

14. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

15. Podľa § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ

-8- 1Csp/33/2020

je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 53 ods. 1, ods. 5 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

17. Podľa § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

18. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

19. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

20. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

21. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ má v konaní tvrdiť a dokazovať len to, že na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej uvedeným zákonom a osobitnými predpismi.

22. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že žaloba je dôvodná, pričom sa v plnom rozsahu stotožnil s argumentáciou žalobkyne. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 5Csp/14/2018 úspešne uplatnila porušenie
-9- 1Csp/33/2020

práva spotrebiteľa, preto má právo na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného, ktorý za porušenie jej práva nesie zodpovednosť. Žalovaná v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 5Csp/14/2018 dosiahla vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1 179,20 eura s príslušenstvom z dôvodu, že súd posúdil spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov a žalovaný nemal právny dôvod na prijatie plnenia v tejto výške od spotrebiteľky. Súčasne sú určil, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 22.2.2006, uvedená v bode 13. Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v znení: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v splátkach/e tak, ako je to uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“, je neprijateľná.

23. Požadované finančné zadosťučinenie vo výške 1 479,20 eura považuje súd za primerané s poukazom na to, že pokiaľ by žalovaná vo vyššie uvedenom konaní nedosiahla úspešné uplatnenie svojich spotrebiteľských práv, vznikla by jej finančná ujma minimálne vo výške 1 179,20 eur a v prípade vedenia exekúcie, by bola táto ujma podstatne vyššia. V neposlednom rade je významné to, že spotrebiteľka musela iniciovať súdne konanie voči dodávateľovi a tak sa súdnou cestou domáhať svojich práv. Žalovaný ako profesionál mal poznať zákonné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako aj dôsledky ich absencie. Žalovaný si však ponechal platby od žalobkyne, ktoré predstavovali jeho bezdôvodné obohatenie. Navyiac, žalovaná musela čeliť exekúcii, zrážkam zo mzdy, ba dokonca aj trestnému oznámeniu zo strany žalovaného, a to všetko z dôvodu, že žalovaný požadoval od žalobkyne plnenia, na ktoré nemal právo.

24. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje ako podmienku vznik ujmy, ba dokonca ani spôsobilosť porušenia privodiť ujmu spotrebiteľovi tak, ako to bolo v znení zákona účinného do 9.6.2013. Pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, preto postačuje iba úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, čo v danom prípade preukázané bolo. Právne zastúpená žalobkyňa v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 5Csp/14/2018 úspešne uplatnila porušenie svojich práv spotrebiteľky, keď dosiahla vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Žalobkyňa bola aktívna a konanie sa viedlo na základe ňou podanej žaloby voči žalovanému.

25. Žalobkyňa v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 5Csp/14/2018 úspešne uplatnila porušenie svojich práv spotrebiteľky, keď dosiahla určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1 179,20 eur z dôvodu, že predmetná úverová zmluva je pre absenciu zákonných náležitostí podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch bezúročná a bez poplatkov, čo samo o sebe postačuje na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pokiaľ by žalobkyňa nebola úspešná v pôvodnom konaní, žalovaný by sa na jej úkor bezdôvodne obohatil sumou 1 179,20 eura. Objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je predovšetkým výška škodlivého následku vyjadrená v peniazoch, ktorá bola alebo mohla byť spotrebiteľovi spôsobená porušením spotrebiteľského práva.

-10- 1Csp/33/2020

26. Priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia musí byť primeraná, aby naplnila satisfakčnú, výchovnú a odstrašujúcu funkciu tohto právneho inštitútu. V konkrétnom prípade sa môže výška primeraného finančného zadosťučinenia rovnať aj majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila, resp. vznikla. V tomto konaní žalobkyňa požadovala zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 1 479,20 eura (1 179,20 + 300), čo vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný od žalobkyne požadoval a prijal plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, je primerané, aby splnilo odradzujúcu a satisfakčnú funkciu vo vzťahu k profesionálom, ktorí sa zaoberajú poskytovaním spotrebiteľských úverov. Navyiac, žalobkyňa v základnom konaní dosiahla určenie, že zmluvná podmienka, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Finančné zadosťučinenie pri tomto úspechu žalobkyňa vyjadrila sumou 300,- eur, ktorú súd považuje za primeranú vzhľadom na závažnosť uvedenej zmluvnej podmienky s negatívnym finančným dosahom na spotrebiteľa.

27. O trovách strán súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobkyňa mala v konaní plný úspech, preto má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Odvolanie sa podáva lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

-11- 1Csp/33/2020

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).